

JAN ROSTEK*

KOMPATYBILISTYCZNA ODPOWIEDŹ NA PROBLEM WYKLUCZENIA PRZYCZYNOWEGO

Abstract

THE COMPATIBILIST REPLY TO THE CAUSAL EXCLUSION PROBLEM

The causal exclusion problem, as presented by Jaegwon Kim, is aimed to show that non-reductive physicalism is self-contradictory, as it is impossible for effects already having a sufficient physical cause to have a distinct mental cause. One possible reply to Kim's argument is compatibilism — a view within non-reductive physicalism that states that psychophysical supervenience is able to sustain the coexistence of efficacious mental and physical causes. The aim of this paper is to describe the currently most popular compatibilist strategy, as well as to present and evaluate some objections to it. First, I sketch the causal exclusion problem and show how compatibilists could undermine the causal exclusion principle using counterfactual analysis. Then I point out why this is a troublesome and insufficient tool and what challenges await compatibilism in its current form.

Keywords: non-reductive physicalism, compatibilism, causal exclusion, counterfactuals, overdetermination

Problem wykluczenia przyczynowego, pierwotnie przedstawiony przez Jaegwona Kima (2002: 48-49), miał w zamierzeniu działać jako argument przeciw nieredukcyjnemu fizykalizmowi. Z tego względu ma on niebagatelną wagę dla metafizyki umysłu: jeśli przesłanki i rozumowanie Kima są poprawne, to nieredukcyjny fizykalizm, stanowisko dość popularne w ostatnich dziesięcioleciach, może podzielić los dualizmu substancjalnego i znaleźć się na marginesie debaty. Warto więc uważnie przyglądać się działalności kompatybilistów — nieredukcyjnych fizykalistów, którzy próbują utrzymać swoje stanowisko dzięki odrzuceniu zasady wykluczenia przyczynowego. W artykule przedstawię argumenty kompatybilistów, skupiając się na najczęściej używa-

* Instytut Filozofii, Uniwersytet Jagielloński, ul. Grodzka 52, 31-044 Kraków, e-mail: jank.rostek@gmail.com.